

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
3ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 18 Ιουλίου 2022 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Διαθεσόπουλος - Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου – Εισηγήτρια και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 10.06.2022, Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) – ΕΑΔΗΣΥ 837/14.06.2022 της προσφεύγουσας με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία ΔΗΜΟΣ ... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την ανωτέρω Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει, όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 200/2022 Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής – κατ' αποδοχή του, από 25.05.2022, Πρακτικού (No 3) ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού – η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο: «ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ», προϋπολογισμού 111.451,61€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (με αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη, Συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: ...).

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

Με την Παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα ζητεί, όπως απορριφθεί καθολοκληρίαν η Προδικαστική Προσφυγή της προσφεύγουσας και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε αποδεκτή η υποβληθείσα οικονομική Προσφορά της (5^η σε σειρά κατάταξης).

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Αν. Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ..., ποσού εξακοσίων ευρώ 600,00€ αναλογούν Παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 10.06.2022, Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ 837/14.06.2022, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής. όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά πράξης που εκδόθηκε στο πλαίσιο δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού 111.451,61€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Αρχής, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω πράξη, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη με αρ. 200/2022 Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, με Θέμα: «*Επικύρωση του πρακτικού Νο 3 της επιτροπής αξιολόγησης του ηλεκτρονικού δημόσιου διαγωνισμού με ανοικτή διαδικασία και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, για την ανάθεση της υπηρεσίας “Καθαριότητα δημοτικών κτιρίων” και κατακύρωση της σύμβασης*», αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 03.06.2022.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα, που υπέβαλε την με αριθμό 275118 Προσφορά στον εν θέματι Διαγωνισμό, η οποία έγινε δεκτή (4^η σε σειρά κατάταξης) με την προσβαλλόμενη Απόφαση της αναθέτουσας αρχής, θεμελιώνει άμεσο, ενεστώσ και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εξεταζόμενης Προδικαστικής Προσφυγής, με την οποία στρέφεται κατά των ανταγωνιστών της. Το δε έννομο συμφέρον της για την άσκηση της ως άνω Προδικαστικής Προσφυγής, θεμελιώνεται εν προκειμένω στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη Διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ).

Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον με την υπ' αριθμ. 200/2022 Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, μη νομίμως έγιναν δεκτές οι Προσφορές των κάτωθι οικονομικών φορέων: «...» (1^{ος} σε σειρά κατάταξης), «...» (2^{ος} σε σειρά κατάταξης), «...» (3^{ος} σε σειρά), «...» (5^{ος} σε σειρά κατάταξης) και «...» (6^{ος} σε σειρά κατάταξης), «...οι οποίες παρουσιάζουν εσφαλμένους υπολογισμούς και κόστη που δεν μπορούν να θεωρηθούν εύλογα για την ομαλή και προσηκούσα εκτέλεση της σύμβασης, με αποτέλεσμα να προκαλεί ζημία στην εταιρία μας που έχει συμφέρον στην ανάθεση της οικείας συμβάσεως...».

Ωστόσο, δοθέντος ότι το έννομο συμφέρον εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από την Αρχή και κατά τον χρόνο εξέτασης της Προσφυγής, προέκυψε

ότι η εν λόγω προσφεύγουσα στρέφεται παραδεκτώς (μετ' εννόμου συμφέροντος) μόνο κατά του 1^{ου}, 2^{ου} και 3^{ου} σε σειρά κατάταξης οικονομικού φορέα. Και τούτο, διότι οι εταιρίες που κατετάγησαν 5^η και 6^η (αντίστοιχα), οι οποίες δηλαδή έπονται της δικής της σειράς κατάταξης, δεν άσκησαν Προσφυγή κατά της Προσφοράς της προσφεύγουσας, ώστε να υφίσταται κίνδυνος ανατροπής της σειράς που κατέλαβε στον ένδικο Διαγωνισμό (βλάβη προσφεύγοντος) και επομένως, απαραδέκτως στρέφεται κατά αυτών.

Όπως ειδικότερα υποστηρίζει η προσφεύγουσα: «... Στη διακήρυξη αυτή προβλέπονται τα εξής: Το άρθρο 1.4 αναφέρεται στο θεσμικό πλαίσιο της σύμβασης και μεταξύ άλλων υφίσταται αναφορά στο ν. 3548/2007 (Α' 68) «Καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις», όπου στο άρθρο 3 αναφέρεται ότι «3. Οι δαπάνες δημοσίευσης της διακήρυξης, τα κηρύκεια και τα λοιπά έξοδα της δημοπρασίας, αρχικής και επαναληπτικής, θα καταβάλλονται σε κάθε περίπτωση από τον εργολάβο ή τον προμηθευτή που ανακηρύχθηκε ανάδοχος με τη διαδικασία, με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών. Οι εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του παρόντος διακηρύξεις δημοπρασιών συνεχίζουν και ολοκληρώνονται με το προγενέστερο νομικό καθεστώς.».

Στο άρθρο 1.6 της διακήρυξης αναφέρεται ότι : «Προκήρυξη (περίληψη της παρούσας Διακήρυξης) θα δημοσιευτεί στον Ελληνικό Τύπο και ειδικότερα σε δύο τοπικές ημερήσιες εφημερίδες και σε μία εβδομαδιαία εφημερίδα.»

Στο άρθρο 2.4.4 της διακήρυξης που αφορά στα «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» αναφέρεται ότι: «...Οι συμμετέχουσες εταιρίες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης (εργολάβοι), επί ποινή αποκλεισμού υποχρεούνται να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

- α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.
- β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.
- γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.
- δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.
- ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.
- στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Τα ανωτέρω στοιχεία, επί ποινή αποκλεισμού,

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

εξειδικεύονται σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους. Πρέπει επίσης να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.» [...]

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ : [...] **Α. ΜΗ ΝΟΜΙΜΟ ΚΑΙ ΑΣΥΝΗΘΙΣΤΑ ΧΑΜΗΛΟ ΤΟ ΔΗΛΩΘΕΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ** [...] Οι οικονομικές τους προσφορές δεν καλύπτουν τις αντικειμενικές ανάγκες για την κάλυψη του διοικητικού κόστους και ως εκ τούτου καθίστανται απορριπτέες, διότι οι οικονομικοί φορείς «...», που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 500,00€, «...» που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 84,00€, «...», που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 360,00€, «...» που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 1000,00€, και «...» που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 1280,00€, υπέβαλαν μη νόμιμες οικονομικές προσφορές, δεδομένου ότι δεν συνυπολόγισαν εύλογο διοικητικό κόστος παροχής υπηρεσιών, καθώς τα ποσά που προσέφεραν ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ τις λειτουργικές δαπάνες που συνθέτουν το Διοικητικό Κόστος εκτέλεσης της υπό ανάθεση σύμβασης.

Από την αδιάστικτη γραμματική διατύπωση των διατάξεων νόμων που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και από τους όρους της διακήρυξης, προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες σε δημόσιο διαγωνισμό, και δη στον υπό κρίση διαγωνισμό για την ανάθεση υπηρεσιών καθαρισμού δημοτικών κτιρίων, οφείλουν να υπολογίζουν με την υποβολή της οικονομικής τους προσφοράς εύλογο διοικητικό κόστος, εύλογο κόστος αναλωσίμων και εργολαβικό κέρδος, ώστε να εξασφαλιστεί ένα εύλογο ποσό λειτουργικού κόστους, το οποίο θα καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους και να μην τίθεται σε κίνδυνο η καλή εκτέλεση της σύμβασης και η εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων. Παράλληλα, το υποβληθέν ποσό θα αντιστοιχεί στις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης και θα καλύπτει τα επιμέρους κοστολογήσιμα στοιχεία της διακήρυξης, όπως είναι το κόστος εισφοράς υπέρ Ε.Λ.Π.Κ., τα έξοδα δημοσίευσης, η έκδοση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, το κόστος Ιατρού Εργασίας και Τεχνικού Ασφαλείας κλπ. Έχει κριθεί ότι «η οικονομική προσφορά διαγωνιζόμενου σε συμβάσεις υπηρεσιών

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

φύλαξης ή/και καθαριότητας δεν μπορεί, κατά κοινή αντίληψη, να συντίθεται μόνο από το κόστος της μισθοδοσίας του προσωπικού που θα ασχοληθεί στην παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μην θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής συμβάσεως (ΕΑ ΣΤΕ 675/2002, 272/2008, 1257, 1262, 1297 και 1299/2009, 970/2010)».

Επομένως, οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (και φύλαξης) στην προσφορά τους, κατά την ρητώς εκπεφρασμένη με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/10 βούληση του νομοθέτη, «... Πρέπει να υπολογίζουν εύλογο - και κατά συνεκδοχή ελέγξιμο από τις αναθέτουσες αρχές, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και τις παρεχόμενες από τις προσφέρουσες εταιρείες εξηγήσεις (πρβλ. ΣΤΕ 198/2013, Δ. Εφ. Θεσσαλ. 344/2012), ποσοστό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους».

Επιπλέον, το κόστος αμοιβής των εργαζομένων επιβάλλεται να μην υπολείπεται του οριζομένου στην οικεία συλλογική σύμβαση εργασίας ή στην εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, ενώ το ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών των προσφερόντων πρέπει να είναι εύλογο, η δε προσφορά θα πρέπει επιπλέον να ενσωματώνει και ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό αναλωσίμων, εργολαβικού κέρδους καθώς και τις νόμιμες κρατήσεις. Και τούτο καθότι, «ο υπολογισμός στις προσφορές ενός εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους οφέλους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, αποσκοπεί στην αναλυτική περιγραφή του κόστους παροχής των υπηρεσιών, ούτως ώστε να είναι ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας. Σε αντίθεση, ωστόσο, προς το κόστος αμοιβής του προσωπικού, που είναι δυνατόν να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος, το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος αποδίδονται αναγκαστικά με ορισμένη ελαστικότητα και πρέπει να εκτιμηθούν από την αναθέτουσα αρχή ως εύλογα, προκειμένου η προσφορά να θεωρηθεί αποδεκτή. Η κρίση αυτή της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται ως προς την τήρηση των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας, σύμφωνα και με τα δεδομένα της κοινής πείρας (ΕΣ, VI Τμ. 1664/2012, 1725/2012, 143, 150,

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

159/2014). Τούτο διότι η προσφορά ως προς το διοικητικό κόστος, το εργολαβικό όφελος και τα λοιπά έξοδα εμφανίζεται εξ αντικειμένου ως υπερβολικά χαμηλή, με συνέπεια να καθίστατο επιβεβλημένη η κλήση της αναδόχου από την αναθέτουσα αρχή για την παροχή διευκρινίσεων. Συνεπώς, η τελευταία κρίνοντας ότι η εν λόγω προσφορά είναι αποδεκτή και παραλείποντας να καλέσει την ανάδοχο προς αιτιολόγηση των προαναφερθέντων στοιχείων, υπερέβη τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας, ...». Πρέπει δηλαδή η Αναθέτουσα αρχή να προβαίνει σε ουσιαστική και όχι τυπική διερεύνηση των προσφορών. Στην περίπτωση δε που η υποβαλλόμενη προσφορά δεν καλύπτει το πραγματικό κόστος του έργου, αποτρέπει (η προσφορά) κατά τρόπο λογικά αναπόφευκτο, τη διενέργεια της οικονομικής αξιολόγησης στο σύνολο της και συνεπάγεται τη νόθευση του ελεύθερου και υγιούς ανταγωνισμού, τη βλάβη του δημοσίου συμφέροντος και τη διακινδύνευση κατασπατάλησης του δημοσίου χρήματος. Και αυτό, καθότι «στο μέτρο που ο διαγωνιζόμενος που θα υποβάλλει προσφορά που δεν καλύπτει το πραγματικό κόστος του έργου, και θα επιδιώκει την υπέρ αυτού κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού, ενδέχεται κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση των υπηρεσιών να καλύψει τη ζημιά λόγω του χαμηλού τιμήματος που λαμβάνει, με μείωση της ποιότητας αλλά και της ποσότητας των παρερχομένων υπηρεσιών». Η Αναθέτουσα αρχή λοιπόν οφείλει να εξετάσει, αν, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, το προσφερόμενο ποσοστό διοικητικού κόστους από τον διαγωνιζόμενο, είναι εύλογο, εις τρόπον ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσής της υπό σύναψη συμβάσεως και να μην καθίσταται αυτή ζημιογόνος.

Σχετικά δε με την έννοια της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς», λεκτέα τα εξής: Στις περιπτώσεις τέτοιων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας το ερώτημα που τίθεται είναι «πώς θα καλυφθούν τα λειτουργικά αυτά έξοδα από μία εταιρία που διαμορφώνει κατ' αυτόν τον τρόπο την προσφορά της, αναλαμβάνοντας, ύστερα από την αποδοχή της από την Αναθέτουσα Αρχή, την εκτέλεση της σύμβασης; Στην περίπτωση αυτή, με βάση την κοινή λογική, μπορεί ευχερώς να προβλεφθεί ότι η εκτέλεση της σύμβασης θα αποβεί με πάσα βεβαιότητα ζημιογόνος για την εταιρία αυτή. Όμως, εκτέλεση ζημιογόνων

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

συμβάσεων στην κοινοτική και εθνική έννομη τάξη δεν νοείται, καθόσον νοθεύεται ο ανταγωνισμός και η ισότητα μεταξύ των συμμετεχόντων. Εκτός τούτου, τίθεται υπό διακινδύνευση και η τήρηση της νομιμότητας υπό την έννοια ότι ιδιωτική εταιρία που θα αναλάβει να εκτελέσει μία εκ των προτέρων ζημιογόνο σύμβαση θα συμπιέσει με πάσα βεβαιότητα το προβλεπόμενο από την εργατική νομοθεσία εργοδοτικό κόστος για να εξοικονομήσει από το κονδύλι αυτό τα δεδομένα και αναπόφευκτα λειτουργικά έξοδα εκτέλεσης της επίμαχης σύμβασης.

A.2. Στην προκείμενη περίπτωση, σύμφωνα με τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, το διοικητικό κόστος παροχής των επίμαχων υπηρεσιών συντίθεται υποχρεωτικά τουλάχιστον από:

1) Έξοδα δημοσίευσης διακήρυξης, τα οποία ανέρχονται σύμφωνα με τις σχετικές επιστολές των εφημερίδων, εκτός της τρίτης για την οποία είχαμε προφορική ενημέρωση στο σχετικό μας αίτημα, για την επίμαχη διακήρυξη:

i) στο ποσό των 384,00€ πλέον ΦΠΑ 92,16€ για τη δημοσίευση στην εφημερίδα «...» ,

ii) στο ποσό των 350,00€ πλέον ΦΠΑ 84,00€ για τη δημοσίευση στην εφημερίδα «...»,

iii) στο ποσό των 355,00€ πλέον ΦΠΑ 85,20€ για τη δημοσίευση στην εφημερίδα «...» (προφορική απάντηση), και συνολικά το ποσό των 1089,20 € πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ.

2) Στους όρους 2.2.2 και 4.1 της διακήρυξης θεσπίζεται η υποχρέωση έκδοσης και διατήρησης εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης. Το κόστος της εγγυητικής επιστολής της συμμετοχής, ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε 20,00€ για το πρώτο τρίμηνο, ασχέτως συνεργασίας και φερεγγυότητας του οικονομικού φορέα ως προς το πιστωτικό ίδρυμα, ενώ το κόστος της εγγυητικής καλής εκτέλεσης, εφόσον εκδοθεί από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων που συνιστά τη φθηνότερη υπαρκτή λύση, θα είναι εφάπαξ και θα ανέλθει στο ποσό των 20,00€. Συνεπώς, το κόστος των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και εκτέλεσης, ανέρχεται για όλη τη διάρκεια του έργου στο ποσό των 40,00 € τουλάχιστον.

3) Το κόστος Ιατρού εργασίας και Τεχνικού ασφαλείας (υποχρέωση από την εργατική νομοθεσία, αφού ο εργοδότης απασχολεί περισσότερα από 50 άτομα). Περαιτέρω, οι εταιρίες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ανήκουν στη

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

Γ' κατηγορία ως προς την απασχόληση τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας. Σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 21 του ν. 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων», ο υπολογισμός της ειδικότητας και του ελάχιστου χρόνου απασχόλησης του Τεχνικού Ασφαλείας και Ιατρού Εργασίας γίνεται αντίστοιχα, βάσει της κατάταξης των επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σε Α, Β και Γ κατηγορία και των θέσεων εργασίας σε Α, Β και Γ κατηγορία, σε συνδυασμό με τον αριθμό των εργαζομένων σε αυτές, όπως κατ' αρχάς καθορίζεται από τα άρθρα 10 και 21 του ν. 3850/2010, σε συνδυασμό με τις υπάρχουσες πηγές κινδύνου και τους κινδύνους που περιλαμβάνονται στη γραπτή εκτίμηση που σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 3850/2010 ο εργοδότης πρέπει να έχει στη διάθεσή του. Επιπλέον, μια επιχείρηση δύναται να δραστηριοποιείται σε παραπάνω από μία κατηγορίες επικινδυνότητας (π.χ. στην έδρα ή/και σε υποκατάστημα κλπ.) οπότε ο χρόνος απασχόλησης του Τεχνικού Ασφάλειας βάσει του αριθμού των εργαζομένων σε θέσεις εργασίας Α, Β και Γ κατηγορίας, υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 3850/2010, ως εξής:

Για τον Τεχνικό Ασφάλειας:

Α' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (αριθμ. εργαζομένων) x 3,5 = ... ώρες

Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (αριθμ. εργαζομένων) x 2,5 = ... ώρες

Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (αριθμ. εργαζομένων) x 0,4 = ... ώρες

Συνολικός ετήσιος χρόνος απασχόλησης Τεχνικού Ασφάλειας Ώρες

και για τον Ιατρό Εργασίας

Α' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (αριθμ. Εργαζομένων) X 0,8 = ... ώρες

Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (αριθμ. Εργαζομένων) X 0,6 = ... ώρες

Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (αριθμ. Εργαζομένων) X 0,4 = ... ώρες

Συνολικός ετήσιος χρόνος απασχόλησης Ιατρού Εργασίας... ώρες

Ο χρόνος απασχόλησης του Τεχνικού Ασφάλειας κατανέμεται κατά μήνα με κοινή συμφωνία του εργοδότη και της Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει Ε.Υ.Α.Ε. ή εκπρόσωπος εργαζομένων για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία και Ο ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ που αναλογεί για ένα υποκατάστημα ή παράρτημα είναι μικρότερος από τέσσερις ώρες, η κατανομή του χρόνου μπορεί να γίνεται σε εξαμηνιαία βάση με την προϋπόθεση ότι ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

υπολείπεται των 2 ωρών ανά επίσκεψη στο χώρο εργασίας και πάντα υπό την κρίση του επιθεωρητή εργασίας. Η ελάχιστη απασχόληση του Τεχνικού Ασφαλείας ακολουθεί τις προβλέψεις του άρθρου 21, παρ. 1 του ν. 3850/10 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36, παρ. 6 και 7, του ν. 4144/13 και ο υπολογισμός των εργαζομένων επιχείρησης άρθρο 3, παρ. 1 του ν. 3850/10 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36, παρ. 5, του ν. 4144/13. Τόπος εργασίας νοείται κάθε χώρος όπου βρίσκονται ή μεταβαίνουν οι εργαζόμενοι εξαιτίας της εργασίας τους και που είναι κάτω από τον έλεγχο του εργοδότη (άρθρο 3, παρ. 1, εδαφ. ε του ν. 3850/10).

Όπως συνάγεται από τον όρο Α1 του παραρτήματος Ι - Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης (προσαρμοσμένο από την Αναθέτουσα Αρχή) της διακήρυξης που παρατίθεται ανωτέρω, ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων είναι 10 άτομα καθαριστές, οι οποίοι θα απασχοληθούν στα διάφορα σημεία του έργου. Σύμφωνα με την κείμενη εργατική νομοθεσία, για κάθε εργαζόμενο απαιτούνται 0,4 ώρες ετησίως για ιατρό εργασίας και τεχνικό ασφαλείας αντίστοιχα. Έτσι, για κάθε ξεχωριστό σημείο καθαρισμού για τον τεχνικό ασφαλείας έχουμε σύνολο 4 ώρες απασχόλησης ετησίως (καθώς σύμφωνα με τα παραπάνω δεν μπορεί να υπολείπεται αυτών των ωρών αν οι εργαζόμενοι είναι λιγότεροι από 10), που στο σύνολο της σύμβασης είναι 31 σημεία και πιο συγκεκριμένα τα σημεία καθαρισμού :

1. του κτιρίου του Δημαρχείου ... επί των οδών ... και ...
2. του ανακαινισμένου κτιρίου του Παλαιού Δημαρχείου ... επί της οδού ...
3. του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ενιαίος χώρος), στο ισόγειο του Διοικητηρίου, επτά (7) γραφείων κοινωνικών υπηρεσιών - πρόνοιας στο ισόγειο του Διοικητηρίου, δέκα (10) γραφείων Πολεοδομίας και ενός (1) χώρου υποδοχής στον 5ο όροφο του Διοικητηρίου
4. δεκατεσσάρων (14) καταστημάτων δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων (όλων των χώρων, στις έδρες τους)
5. του Αθλητικού Πολιτιστικού Κέντρου ... (οδός ...)
6. του πνευματικά υποστηριζόμενου θόλου (... - Προπονητήριο)
7. του γυμναστηρίου Αθλοπαιδιών - Κολυμβητηρίου (οδός ...)
8. του Δημοτικού Σταδίου - Γυμναστηρίου (οδός ...)
9. του δευτέρου ορόφου του Πνευματικού Κέντρου ...

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

10. του Αθλητικού - Πολιτιστικού Κέντρου ...
11. της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων της Τοπικής Κοινότητας ...
12. του Κοινωνικού Παντοπωλείου (...)
13. του Κέντρου Ενημέρωσης Επισκεπτών (...)
14. του μικρού υπαίθριου θεάτρου της ...
15. της αίθουσας πολιτιστικών εκδηλώσεων "..."
16. των τουαλετών του ...
17. των τουαλετών του χώρου ανάπλασης ...
18. εγκαταστάσεις "Βοήθεια στο σπίτι", διαμέρισμα επί της οδού ...

Αυτό σημαίνει ότι ο τεχνικός ασφαλείας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία θα απασχοληθεί 4 ώρες ετησίως για κάθε ξεχωριστό σημείο καθαρισμού, ήτοι συνολικά 4 ώρες x 31 σημεία καθαρισμού= 124 ώρες ετησίως. Τις ώρες αυτές, ακόμη και αν τις υπολογίσουμε με το ελάχιστο κόστος εργατοώρας που ανέρχεται στο ποσό των 4,89 € (663,00 Ακαθάριστος μισθός / 25 ημέρες εργασίας / 6,666 ώρες ημερησίως = 3,98€ η εργατοώρα X 23,02% εργοδοτικές εισφορές = 4,89€) (συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών), πασιφανώς προκύπτει ότι για την επίμαχη σύμβαση απαιτείται τουλάχιστον το ποσό των (124 ώρες x 4,89 € =) 606,36€ για την απασχόληση του τεχνικού ασφαλείας, που συμπεριλαμβάνεται στο διοικητικό κόστος. Για τον δε Ιατρό Εργασίας απαιτούνται συνολικά (0,4 ώρες x 10 εργαζόμενοι=) 4 ώρες απασχόλησης, υπολογίζοντας την κάθε ώρα απασχόλησης με 35€, ήτοι συνολικά απαιτούνται (4 ώρες x 35 € =) 140€. (Σημειώνουμε δε ότι ακόμη και αν οι ανωτέρω τύχουν μίσθωσης των υπηρεσιών τους από τρίτο πάροχο σχετικών υπηρεσιών, δεν αναιρεί πάντως ότι θα πρέπει να αμείβονται νομίμως και ως εργαζόμενοι υψηλής εξειδίκευσης, όπως ο ιατρός εργασίας και ο τεχνικός ασφαλείας δεν αναμένεται ευλόγως να αμείβονται με το ελάχιστο νόμιμο ωρομίσθιο.). Οι ανωτέρω λοιπόν βασικές δαπάνες από τις οποίες συντίθεται το διοικητικό κόστος, ανέρχονται στο ποσό των 1.875,56 € (= 1089,20€ + 40€ + 606,36€ +140 €) για την ετήσια διάρκεια της σύμβασης.

A.3 Σύμφωνα λοιπόν με όλα τα ανωτέρω, με βάση τη διακήρυξη και επί ποινή αποκλεισμού, οι οικονομικοί φορείς «...», που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 500,00 €, «...» που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 84,00 €, «...», που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 360,00€, «...», που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

1.000,00€, και «...», που προσέφερε ετήσιο διοικητικό κόστος το ποσό των 1.280,00€, υπέβαλαν μη νόμιμες οικονομικές προσφορές, δεδομένου ότι δεν συνυπολόγισαν εύλογο διοικητικό κόστος παροχής υπηρεσιών, καθώς τα ποσά που προσέφεραν αντίστοιχα καθιστούν μη βιώσιμη την προσφορά τους, καθώς δεν μπορούν να καλύψουν τις λειτουργικές δαπάνες που συνθέτουν το Διοικητικό Κόστος εκτέλεσης της υπό ανάθεση σύμβασης. Ειδικότερα :

A.3.1. Σχετικά με την προσφορά της εταιρίας «...»

Στο έντυπο του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 της εταιρία «...», στην ανάλυση των εξόδων, αναγράφει ως διοικητικό κόστος το ποσό των 500€ για όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Στο κόστος αυτό έχει συνυπολογίσει το ποσό των 200,0€ που αφορά στον Ε.Λ.Κ.Π., για τους 10 εργαζόμενους στο έργο, ήτοι απομένει υπόλοιπο προς διάθεση το ποσό των 300,00€. Από τα ανωτέρω εκτεθέντα, συνάγεται ότι το συνολικό ποσό για διοικητικό κόστος των ως άνω δαπανών (έξοδα δημοσίευσης, εγγυητικές, τεχνικός ασφαλείας) οι οποίες αποτελούν τις βασικές δαπάνες από τις οποίες συντίθεται το διοικητικό κόστος, ανέρχεται στο ποσό των 1.875,56 € (= 1089,20€ + 40€ + 606,36€ +140€) για την ετήσια διάρκεια της σύμβασης. Με τα δεδομένα αυτά είναι εμφανές ότι το ποσό των 300,00€, που η ανταγωνίστρια εταιρεία έχει υπολογίσει στην οικονομική προσφορά της για διοικητικό κόστος, ουδόλως καλύπτει τις ως άνω βασικές δαπάνες του διοικητικού κόστους, ενώ δεν απομένει κανένα απολύτως ποσό, με το οποίο θα καλυφθεί το κόστος γραμματειακής υποστήριξης του έργου, οι αποσβέσεις παγίων, η εποπτεία, το κόστος ένδυσης και υπόδησης κλπ. Συνεπώς, από τα ανωτέρω εκτεθέντα συνάγεται ότι το ποσό των 300,00€ (500,00€ αφαιρούμενου του ποσού των 200€ που αφορά στον ΕΛΚΠ), που η ανταγωνίστρια εταιρεία έχει υπολογίσει για διοικητικό κόστος δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες καθαρισμού δεν είναι εύλογο και επαρκές κατά την έννοια του νόμου και της διακήρυξης, ώστε η προσφορά της θα έπρεπε να είχε απορριφθεί.

A.3.2. Σχετικά με την προσφορά της εταιρίας «...» α. Στο έντυπο του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 της εταιρίας «...», στην ανάλυση των εξόδων, αναγράφει ως διοικητικό κόστος το ποσό των 84,00€ για όλη τη διάρκεια της σύμβασης.

Προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων, εκ των ανωτέρω προκύπτει σαφέστατη υπέρβαση του κονδυλίου των 84,00 ευρώ για ολικό διοικητικό κόστος εκτέλεσης, που ανέρχεται κατ' ελάχιστον στο ποσό των 1.875,56€ για

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

την ετήσια διάρκεια της σύμβασης. Ουδόλως καλύπτει το ελάχιστο διοικητικό κόστος της παρούσας σύμβασης, ενώ δεν απομένει κανένα απολύτως ποσό, με το οποίο θα καλυφθεί το κόστος γραμματειακής υποστήριξης του έργου, οι αποσβέσεις παγίων, η εποπτεία, κόστος ένδυσης και υπόδησης κλπ. Συνεπώς, το προσφερθέν ποσό για διοικητικό κόστος δεν είναι εύλογο κατά την έννοια του νόμου και της διακήρυξης, και η προσφορά της θα έπρεπε να είχε απορριφθεί.

A.3.3. Σχετικά με την προσφορά της εταιρίας «...»

α. Στο έντυπο του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 της εταιρίας «...», στην ανάλυση των εξόδων, αναγράφει ως διοικητικό κόστος το ποσό των 360,00€ για όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων, σαφώς συνάγεται ότι το συνολικό ποσό των ως άνω βασικών δαπανών του διοικητικού κόστους, που ανέρχεται στο ποσό των 1.875,56€ για την ετήσια διάρκεια της σύμβασης, είναι εμφανέστατο ότι το ποσό των 360,0€, που η ανταγωνίστρια εταιρεία έχει υπολογίσει στην οικονομική προσφορά της για διοικητικό κόστος, ούτε καν καλύπτει το ελάχιστο διοικητικό κόστος της παρούσας σύμβασης, ενώ δεν απομένει κανένα απολύτως ποσό, με το οποίο θα καλυφθεί το κόστος γραμματειακής υποστήριξης του έργου, οι αποσβέσεις παγίων, η εποπτεία, κόστος ένδυσης και υπόδησης κλπ. Συνεπώς, το προσφερθέν ποσό για διοικητικό κόστος είναι απολύτως ανεπαρκές κατά την έννοια του νόμου και της διακήρυξης, και η προσφορά της θα έπρεπε να είχε απορριφθεί.

A.3.4. Σχετικά με την προσφορά της εταιρίας «...»

Στο έντυπο του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 της εταιρίας «...», στην ανάλυση των εξόδων, αναγράφει ως διοικητικό κόστος το ποσό των 1000,00€ για όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων, σαφώς συνάγεται ότι το συνολικό ποσό των ως άνω βασικών δαπανών του διοικητικού κόστους, που ανέρχεται στο ποσό των 1.875.56€ για την ετήσια διάρκεια της σύμβασης, είναι εμφανέστατο ότι το ποσό των 1000,0€, που η ανταγωνίστρια εταιρεία έχει υπολογίσει στην οικονομική προσφορά της για διοικητικό κόστος, ουδόλως καλύπτει το ελάχιστο διοικητικό κόστος της παρούσας σύμβασης, ενώ δεν απομένει κανένα απολύτως ποσό, με το οποίο θα καλυφθεί το κόστος γραμματειακής υποστήριξης του έργου, οι αποσβέσεις παγίων, η εποπτεία, κόστος ένδυσης και υπόδησης κλπ. Συνεπώς, το

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

προσφερθέν ποσό για διοικητικό κόστος δεν είναι εύλογο κατά την έννοια του νόμου και της διακήρυξης, και η προσφορά της θα έπρεπε να είχε απορριφθεί.

A.3.5. Σχετικά με την προσφορά της εταιρίας «...»

α. Στο έντυπο του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 της εταιρίας «...» , στην ανάλυση των εξόδων, αναγράφει ως διοικητικό κόστος το ποσό των 1280,00€ για όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων, σαφώς συνάγεται ότι το συνολικό ποσό των ως άνω βασικών δαπανών του διοικητικού κόστους, που ανέρχεται στο ποσό των 1.875.56€ για την ετήσια διάρκεια της σύμβασης, είναι εμφανέστατο ότι το ποσό των 1280,0€, που η ανταγωνίστρια εταιρεία έχει υπολογίσει στην οικονομική προσφορά της για διοικητικό κόστος, ουδόλως καλύπτει το ελάχιστο διοικητικό κόστος της παρούσας σύμβασης, ενώ δεν απομένει κανένα απολύτως ποσό, με το οποίο θα καλυφθεί το κόστος γραμματειακής υποστήριξης του έργου, οι αποσβέσεις παγίων, η εποπτεία, κόστος ένδυσης και υπόδησης κλπ. Συνεπώς, το προσφερθέν ποσό για διοικητικό κόστος δεν είναι εύλογο κατά την έννοια του νόμου και της διακήρυξης, και η προσφορά της θα έπρεπε να είχε απορριφθεί. Συνεπώς, χωρίς καν να υπολογιστούν κόστη εποπτείας και γενικά κόστη αναλογίας διοικητικών δαπανών (γραμματειακή υποστήριξη, αποσβέσεις παγίων, ένδυση - υπόδηση) των οικονομικών φορέων στην αξία προσφοράς-συμβατική αξία της υπό ανάθεση σύμβασης, οι προσφορές των ως άνω οικονομικών φορέων είναι άνευ ετέρου ανεπαρκείς για να καλύψουν το διοικητικό κόστος της σύμβασης και αντικειμενικώς ανέφικτο να εξυπηρετήσουν την εκτέλεσή της, χωρίς καν δυνατότητα και αντικείμενο άρσης του παραπάνω συμπεράσματος, μέσω του άρθρου 88 Ν. 4412/2016, όπου προβλέπεται η παροχή εξηγήσεων και άρα, είναι άνευ ετέρου απορριπτές, όπως είναι και απορριπτές κατ' άρ. 2.4.4 της διακήρυξης, λόγω της παράβασης και μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις του άρ. 68 Ν. 3863/2010 , ήτοι συμπερίληψης εύλογου και επαρκούς διοικητικού κόστους. [...]».

6. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα Παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (27.06.2022), ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της Προδικαστικής

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

Προσφυγής στις 15.06.2022 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεύει δε στην απόρριψη της εν λόγω Προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης Απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η οικονομική της προσφορά. Ωστόσο, επειδή - ως ήδη αναφέρθηκε στην σκέψη 5 της παρούσας - ο προσφεύγων απαραδέκτως στρέφεται κατά της εν λόγω εταιρίας, η Παρέμβασή της δεν δύναται να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

7. Επειδή, στην ασκηθείσα Παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει τα εξής: «...*B. ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ Επί των αιτιάσεων που προβάλλονται με την προδικαστική προσφυγή κατά της προσφοράς μας.*

*B. Δυνάμει του μόνου προβαλλόμενου λόγου της προδικαστικής προσφυγής η εν λόγω εταιρεία προβάλλει ότι η προσφορά της εταιρείας μας ήταν απορριπτέα ως ασυνήθιστα χαμηλή ως προς το εκ μέρους της προϋπολογισθέν κονδύλι διοικητικού κόστους. [...] Τα υποστηριζόμενα με την προδικαστική προσφυγή σχετικά με τον υπολογισμό ασυνήθιστα χαμηλού ποσού διοικητικού κόστους και κόστους αναλωσίμων στην οικονομική προσφορά της εταιρείας μας πέραν της πλήρους αοριστίας προβολής τους και του παντελώς ατεκμηρίωτου αυτών, δεν βασίζονται σε συγκριτικά στοιχεία από αντίστοιχες συμβάσεις με παρόμοιο αντικείμενο και προϋπολογισμό και από τα δεδομένα που επικρατούν στην αγορά. Κατά συνέπεια, δεν συνιστούν ικανά και πρόσφορα στοιχεία για τη στοιχειοθέτηση της υπέρβασης των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, όσον αφορά την *prima facie* εκτίμησή της ότι η οικονομική προσφορά της εταιρείας μας δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, ενόψει του ότι στην ίδια οικονομική προσφορά, πάντως, προβλέπεται επαρκές ποσό διοικητικού κόστους και κόστους αναλωσίμων, που ανάγεται στις επιχειρηματικές επιλογές της εταιρείας μας και στην οργάνωσή της (ΕΑ ΣτΕ 108/2014, ΔΕφΑθ 362/2021 που επικύρωσε την 923/2021 απόφαση της ΑΕΠΠ). Αρχικά, δέον ειπείν ότι σύμφωνα με την πάγια πλέον θέση της νομολογίας, από τους αναφερόμενους πιο πάνω όρους της διακήρυξης, τις παρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 18 και 130 του Ν. 4412/2016 και τις συναφείς διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 (Φ.Ε.Κ. Α' 115/15-7-2010), όπως ισχύει, στις οποίες γίνεται ρητή παραπομπή με το κανονιστικό κείμενο του διαγωνισμού, καθίσταται σαφές ότι ο υποψήφιος*

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

ανάδοχος σύμβασης παροχής υπηρεσιών [μεταξύ άλλων και υπηρεσιών καθαριότητας (ΣΤΕ 3439/2014)], πέραν της υποχρέωσής του να τηρεί απαρέγκλιτα τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και να καταβάλει στο προσωπικό φύλαξης το σύνολο των νόμιμων αποδοχών του, πλέον των αναλογουσών επ' αυτών ασφαλιστικών εισφορών, οφείλει να διαμορφώνει την οικονομική προσφορά του κατά τρόπο ώστε να είναι επαρκής για την καταβολή των νόμιμων κρατήσεων αλλά και την κάλυψη των λοιπών στοιχείων κόστους που αφορούν την εκτέλεση της σύμβασης (κόστος αναλωσίμων, εργαλείων και μηχανημάτων, διοικητικής υποστήριξης, εγγυητικών επιστολών, ασφάλειας και υγιεινής κ.λπ.), ώστε, μετά την αφαίρεση και αυτών, να απομένει εύλογο ποσό κέρδους και να μην τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (ΣΤΕ 3439/2014, ΕΑΣΤΕ 108/2014, 328/2013, 187/2013, 198/2013, 970/2010, 1069/ 2009, 1257/2009, 1262/ 2009, 1297/2009, 1299/ 2009, 840/2008 κ.ά.). Σε αντίθεση, πάντως, προς το κόστος μισθοδοσίας και ασφάλισης του προσωπικού, που είναι δυνατόν να προσδιορίζεται επακριβώς με βάση αντικειμενικά δεδομένα, το διοικητικό κόστος το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος αποδίδεται αναγκαστικά με ποσά που μπορεί να ποικίλλουν μεταξύ των προσφορών διαφόρων υποψηφίων. [...] Συγκεκριμένα, όπως γίνεται παγίως δεκτό, δοθέντος ότι τα προσδιοριστικά στοιχεία που επιδρούν στη διαμόρφωση του εν λόγω κονδυλίου δεν ορίζονται στο οικείο νομοθετικό πλαίσιο, ο καθορισμός του ανάγεται στην ευχέρεια του κάθε διαγωνιζόμενου να οργανώνει κατά τρόπο θεμιτό την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, σχετίζεται δε με τη δυναμικότητα της επιχείρησής του, το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο (βλ. ΔΕφαθ 86/2019, ΔΕφαθ 312/2015, 795/2012 και ΕΑ ΣΤΕ 105/2015, 263/2011, 139/2011, ΑΕΠΠ 1002/2020, ΔΕφαθ 216/2021, ΔΕφΠειραιά 140/2021).

Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή νομίμως έκρινε ότι η οικονομική προσφορά μας δεν φαίνεται εκ πρώτης όψεως ως ασυνήθιστα χαμηλή κατ' ενάσκηση της διακριτικής της ευχέρειας (ΔΕφαθ 380/2020, 216/2021). Όπως δε έχει γίνει συναφώς δεκτό (ΔΕφΘεσ 66/2021): «Ως εκ τούτου, η έκταση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, την οποία υπέχει η αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση που εκτιμά ότι η οικονομική προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

χαμηλή, είναι περιορισμένη και, εντεύθεν, δεν υποχρεούται να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της σύνθεσης κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Εάν οι υποβληθείσες προσφορές δεν περιέχουν τέτοια ένδειξη και, συνεπώς δεν φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει, καταρχήν, ευρεία διακριτική ευχέρεια, κατ' εκτίμηση, ιδίως της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς κάθε διαγωνιζομένου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη του έργου, αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές να χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, υποχρεούμενη, όμως, στην περίπτωση αυτή να καλέσει προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων ως προς τη σύνθεση της προσφοράς τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την οικονομική κρίνει ως ασυνήθιστα χαμηλή. Η δε άσκηση της κατά τα ανωτέρω διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της. (...) Περαιτέρω, ναι μεν η αιτούσα παραθέτει για την αμφισβήτηση της εν λόγω κρίσης της αναθέτουσας αρχής τα κατά την εκτίμησή της ποσά, στα οποία θα έπρεπε να διαμορφωθεί το διοικητικό κόστος και το κόστος αναλωσίμων της προσφοράς της αντιδίκου της, τα οποία, όμως, δεν συνιστούν ικανά και πρόσφορα στοιχεία για τη στοιχειοθέτηση της υπέρβασης των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, όσον αφορά την ως άνω εκτιμητική κρίση της, διότι αυτά (επιπλέον ποσά) βασίζονται στα δεδομένα της επιχείρησής της και στους υπολογισμούς που έκανε η ίδια στο πλαίσιο προηγούμενων διαγωνιστικών διαδικασιών άλλων αναθετουσών αρχών, που ουδεμία σχέση έχουν με τον ένδικο διαγωνισμό και δεν εδράζονται σε συγκριτικά, ιστορικά και διαχρονικά στοιχεία επί αντίστοιχων συμβάσεων παρόμοιων απαιτήσεων και επί των κρατούντων στην αγορά δεδομένων.».

Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα παραθέτει αόριστα και αναπόδεικτα κατά τους δικούς της υπολογισμούς τα κατ' ελάχιστα κοστολογήσιμα κονδύλια του διοικητικού κόστους της οικείας διακήρυξης, χωρίς τούτο να συνιστά ικανό και πρόσφορο στοιχείο να τεκμηριώσει το τυχόν ασυνήθιστα χαμηλό της υποβληθείσας οικονομικής μας προσφοράς και με δεδομένο ότι οι υποβληθείσες τιμές του διοικητικού κόστους των υπολοίπων συμμετεχόντων

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

οικονομικών φορέων δεν απέχουν συγκριτικά καθ' ύψος (ΕΑ ΣΤΕ 187/2020, ΣΤΕ 2282/2021). Άλλωστε, ως έχει όλως προσφάτως κριθεί ΔΕφΠειραιά 109/2022: «Δεν συνιστούν ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς οι ερειδόμενοι μόνο στην κοστολόγηση της προσφοράς του οικονομικού φορέα ο οποίος τους προβάλλει, σε σύγκριση και με τις τιμές του προϋπολογισμού, καθόσον η διαμόρφωση της προσφοράς κάθε διαγωνιζομένου συναρτάται με οικονομοτεχνικούς παράγοντες που καθορίζονται ενόψει των ιδίων αυτού δεδομένων.». Έτσι, σε αντίθεση με τα προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα εταιρεία, καταρχήν η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούτο να καλέσει την εταιρεία μας προς παροχή εξηγήσεων αναφορικά με το προτεινόμενο από αυτήν κόστος της προσφοράς της, πόσω μάλλον να απορρίψει την υποβληθείσα προσφορά μας σε αντίθεση με όσα αβάσιμα, αόριστα και αναπόδεικτα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα στηριζόμενη σε αόριστα και έωλα προϋπολογίσιμα κόστη (ΔΕφΑθ 380/2020, ΔΕφΘες 118/2020, ΑΕΠΠ 1644/2020, ΔΕφΘες 66/2021). Και τούτο καθόσον ακόμη και από την σύγκριση των υποβληθέντων προσφορών μεταξύ τους, είναι έκδηλο ότι η εταιρεία μας προσέφερε την δεύτερη υψηλότερη προσφορά ως προς το κονδύλιο του διοικητικού κόστους μαζί με την έτερη συμμετέχουσα εταιρεία ΓΕΝΚΑ (6η σε σειρά κατάταξης), με αποτέλεσμα να μην προκύπτει το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς μας, όπως ορθώς διαπίστωσε και η αναθέτουσα αρχή. Χαρακτηριστικό των αόριστων ισχυρισμών της προσφεύγουσας εταιρείας αποτελεί ο ισχυρισμός της ότι τα έξοδα δημοσίευσης δυνάμει «προφορικής ενημέρωσης που είχε σε σχετικό της αίτημα από την αναθέτουσα αρχή» (!) ανέρχονται στο ποσό των 1.089,20 ευρώ πλέον ΦΠΑ. Σε κάθε ωστόσο περίπτωση ουδόλως η αναθέτουσα αρχή προέβλεψε την επιβάρυνση του οικείου κόστους στην εν θέματι διακήρυξη και ειδικότερα την αναφορά των συγκεκριμένων εφημερίδων τις οποίες αναφέρει η προσφεύγουσα εταιρεία και τα κόστη αυτών, προκειμένου να παρίσταται βάσιμος ο ισχυρισμός της και η θεμελίωσή του. Συνεπώς, ουδεμία εξόφθαλμη απόκλιση παρουσιάζει το δηλωθέν εκ μέρους μας ποσό από τα ποσά των λοιπών δηλωθέντων εταιρειών και δη της προσφεύγουσας, ενώ ως έχει κριθεί (822/2022 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ), η διαφορά αυτή κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής δεν είναι ικανή να προκαλέσει υποψίες, ώστε η αναθέτουσα αρχή να αιτηθεί διευκρινίσεις από τους διαγωνιζόμενους,

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

προκειμένου να εκθέσουν τους λόγους για τους οποίους η προσφορά μας δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή ως προς τον καθορισμό του διοικητικού κόστους και εκτιμώντας τις εξηγήσεις μας να αποφανθεί αναλόγως. Συνεπώς, και η μόνη προβαλλόμενη αιτίαση καθίσταται ακυρωτέα σε ό,τι βάλλει κατά του δήθεν ασυνήθιστα χαμηλού ύψους του δηλωθέντος εκ μέρους μας ποσού διοικητικού κόστους.».

8. Επειδή, στο, από 21.06.2022, έγγραφο Απόψεων της αναθέτουσας αρχής αναφέρονται σε σχέση με την υπό κρίση Προσφυγή τα εξής: «[...] 1. Ο Διαγωνισμός διενεργήθηκε με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής. 2. Συμμετείχαν στο διαγωνισμό και κατέθεσαν νομίμως προσφορά σε αυτόν συνολικά έξι (6) οικονομικοί φορείς, προσδίδοντας έτσι όρους υγιούς ανταγωνισμού στη διαγωνιστική διαδικασία. 3. Οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος, του οποίου η προσφορά σημειωτέον κατατάχθηκε τέταρτη (4η) με βάση το ως άνω κριτήριο, εστιάζουν εν ολίγοις στο ότι το σύνολο των λοιπών πέντε (5) συμμετεχόντων οικονομικών φορέων στο διαγωνισμό έχουν δηλώσει μη νόμιμο και ασυνήθιστα χαμηλό διοικητικό κόστος στις προσφορές τους και ως εκ τούτου, αιτείται τον αποκλεισμό τους από τη διαγωνιστική διαδικασία και την κατακύρωση σε αυτόν της σχετικής σύμβασης αποκλειστικά και μόνο για τον λόγο αυτόν.

4. Σύμφωνα με την παρ. (1) του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 ισχύει ότι: “... Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι”. Σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση του Νόμου το σύνολο των συμμετεχόντων τήρησαν την εξ’ αυτού απορρέουσα υποχρέωση και υπολόγισαν στην προσφορά τους “εύλογο” διοικητικό κόστος.

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

5. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, αλλά και με την οικεία διακήρυξη ισχύει ότι: “Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18”. Οι υποχρεώσεις αυτές, άρα και ο έλεγχος που η Αναθέτουσα Αρχή καλείται να ασκήσει, σχετίζονται με τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας και όχι με την ανάλυση του διοικητικού κόστους του κάθε προσφέροντα οικονομικού φορέα. Επιπλέον, η αναφορά του νόμου σε ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, οι οποίες θα μπορούσαν να συστήσουν λόγο απόρριψης, αφορούν στο συνολικό ύψος της οικονομικής προσφοράς και όχι στο εύρος κάποιου επί μέρους μικρού τμήματος αυτής, που σε κάθε περίπτωση δεν σχετίζεται με την περιβαλλοντική, κοινωνικοασφαλιστική και εργατική νομοθεσία, όπως εν προκειμένω το διοικητικό κόστος.

6. Περαιτέρω επισημαίνουμε ότι πουθενά από την κείμενη νομοθεσία δεν καθορίζονται ρητά οι επί μέρους δαπάνες που συνιστούν το διοικητικό κόστος μιας εταιρίας. Ωστόσο σύμφωνα με τον οδηγό βέλτιστων πρακτικών στον οποίο και ανατρέξαμε, ως “... διοικητικό κόστος (administrative costs) ή γενικά έξοδα (overheads) αναφέρεται το κόστος που συνδέεται με την εκτέλεση διοικητικών και συντονιστικών δραστηριοτήτων. Παραδείγματα τέτοιου κόστους είναι: αγορές ειδών γραφείου (π.χ. χαρτί εκτύπωσης, φάκελοι, ετικέτες κλπ.), ταχυδρομικά έξοδα ή έξοδα παραδόσεων, δαπάνες χρήσης παροχών Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (π.χ. ηλεκτρικό ρεύμα, νερό, τηλεπικοινωνίες), μισθοί και αμοιβές διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού, αμοιβές νομικών συμβούλων και έξοδα ασφάλισης, συνδρομές σε τεχνικούς και επαγγελματικούς

οργανισμούς”. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν, αλλά και με την κοινή λογική σε καμία περίπτωση δεν θα ήταν δυνατόν να συμπεριληφθεί υποχρεωτικά η κάλυψη των εξόδων δημοσίευσης του διαγωνισμού στο διοικητικό κόστος εκτέλεσης μίας σύμβασης, διότι απλά δεν συνδέεται με διοικητικές και συντονιστικές δραστηριότητες του προσφέροντος οικονομικού φορέα, που λαμβάνουν χώρα καθ’ όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Άλλως ο νομοθέτης, μέσα από τη διάταξη της παρ. 3, του άρθρου 4 του Ν. 3548/07 δεν θα χρειαζόταν να υποχρεώσει τον τελικό ανάδοχο της σύμβασης για την

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

κάλυψη των εξόδων δημοσίευσης, αλλά θα άφηνε την ίδια την Αναθέτουσα Αρχή να προβεί στην κάλυψή τους. Ποιος λόγος δηλαδή θα υπήρχε ο Δήμος να καταβάλλει στον εργολάβο το σύνολο των εξόδων δημοσίευσης, ως τμήμα του διοικητικού κόστους και μετά με τη σειρά του ο εργολάβος να δώσει αυτό το ποσό στις εφημερίδες; Το ποσό των εξόδων δημοσίευσης αντιμετωπίζεται από τον νομοθέτη ως καθαρό έξοδο για τον ανάδοχο της κάθε σύμβασης και δεν καθίσταται διόλου υποχρεωτικό από το νόμο το ποσό αυτό να συμπεριλαμβάνεται στο διοικητικό κόστος κάθε προσφοράς.

7. Το διοικητικό κόστος είναι ένα ποσό το οποίο δεν διαθέτει ανελαστική μορφή υπολογισμού του σε μία σύμβαση, είναι δυνατόν να εκτιμηθεί μόνο κατά προσέγγιση, είναι δυνατόν να διαφέρει από οικονομικό φορέα σε οικονομικό φορέα ανάλογα με το μέγεθος αυτού και δύναται να κριθεί σύμφωνα με την κοινή πείρα και λογική. Ταυτόχρονα είναι ένα ποσό ο καθορισμός του οποίου επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του κάθε προσφέροντα οικονομικού φορέα, χωρίς να θίγονται τα όρια της κοινής λογικής. Όπως άλλωστε αναφέρεται και στην υπ' αριθμ. 6/2016 Απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, ο υπολογισμός αυτού ανάγεται κάθε φορά στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων οι οποίοι διαμορφώνουν την οικονομική τους προσφορά κατά την ελεύθερη κρίση τους. 8. Από το σύνολο των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι στο διαγωνισμό που διενεργήθηκε υποβλήθηκε ικανός αριθμός προσφορών, που διασφάλισε τον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των οικονομικών φορέων, τηρήθηκαν όλες ανεξαιρέτως οι διαδικασίες διαφάνειας και δημοσιότητας, όλες οι προσφορές συντάχθηκαν σύμφωνα με τα υπό της σχετικής νομοθεσίας οριζόμενα και σε κάθε περίπτωση εξασφαλίστηκε τόσο το δημόσιο συμφέρον όσο και οι επιταγές της εργατικής νομοθεσίας. 9. Τέλος σημειώνουμε ότι το αίτημα του προσφεύγοντος περί απόρριψης της πρώτης, της δεύτερης, της τρίτης, αλλά και της πέμπτης και έκτης σε κατάταξη προσφοράς αποκλειστικά λόγω ενδεχόμενης λανθασμένης εκ μέρους τους εκτίμησης αποκλειστικά και μόνο του διοικητικού κόστους, σε ένα διαγωνισμό του οποίου κριτήριο ανάθεσης είναι η συμφερότερη προσφορά μόνο βάσει τιμής, θα έπληττε ανεπανόρθωτα τον ανταγωνιστικό χαρακτήρα της όλης διαδικασίας και σε καμία περίπτωση δε συνιστά λόγο απόρριψης προσφορών.».

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

9. Επειδή, στο άρθρο 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου,

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα,

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89,

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131,

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18.

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή. [...]».

10. Επειδή, κατά την ήδη διαμορφωθείσα νομολογία της Αρχής, έχει κριθεί ότι: «[...] η διάταξη του άρθρου 88 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, ιδρύει διακριτική εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, όπως, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή της και της προσκομίζει ο προσφέρων, τελικώς κρίνει το δικαιολογημένο της χαμηλής προσφοράς του. Η παραπάνω αξιολόγηση, προφανώς πρέπει να λαμβάνει χώρα με βάση αποκλειστικά τα ανά περίπτωση προκύπτοντα στοιχεία, ενώ οι όποιες γενικές κρίσεις περί της οικείας αγοράς και είδους προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου, στοιχεία περί του συνήθους ποσοστού έκπτωσης στην οικεία αγορά και στοιχεία περί πρότερων αντιστοίχων συμβάσεων της ίδιας της αναθέτουσας αρχής με τον ίδιο προσφέροντα, του ίδιου του προσφέροντος με άλλες αναθέτουσες αρχές ή άλλων αναθετουσών αρχών με άλλους προσφέροντες, δύνανται μεν να ληφθούν υπόψη, πλην όμως, πάντοτε σε συνάρτηση με τα περιπτώσιολογικά στοιχεία της συγκεκριμένης υπόθεσης. Αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία μιας Προσφοράς μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημιά, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της Προσφοράς» (Απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, Secolux κατά Επιτροπής, Υπόθεση T-90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62).

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

Η ανωτέρω διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπάγεται στον έλεγχο της Α.Ε.Π.Π. ως προς την εκ μέρους της τήρηση των όρων διεξαγωγής και των ληπτέων υπόψη στοιχείων, που η οικεία διάταξη, ως και η γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθιερώνουν για τη σχετική αξιολογική διαδικασία και την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της (ΔΕφΑθ Ασφ. 312/2015, ΕλΣυν Τμ. VI 2090, 584/2011, 1382, 2653, 3016/2012, 950/2014, 2998/2014, 157/2016 κλπ). Περαιτέρω, σε κάθε περίπτωση, η οικεία Απόφαση (της αναθέτουσας αρχής) περί αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, δια της οποίας ενσωματώνεται και σκέλος περί της αποδοχής ή απόρριψης «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς», κατόπιν των υποχρεωτικών εξηγήσεων του προσφέροντος, θα πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη σε σχέση, τόσο με όσα ο προσφέρων επικαλέστηκε και προσκόμισε με τις εξηγήσεις του [...] όσο και με όσα έπρεπε να αποδειχθούν και δεν αποδείχθηκαν [...] Εξάλλου, ο τυχόν δικαιολογημένος χαρακτήρας μιας ιδιαίτερα χαμηλής προσφοράς θα αποβεί προς όφελος της αναθέτουσας αρχής με την ανάληψη της οικείας σύμβασης σε χαμηλό τίμημα [...]» (βλ., μεταξύ πολλών, υπ' αριθμ. 93/2019 Απόφαση 7ου Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π).

11. Επειδή, ομοίως, το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες Προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των Προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες Προσφορές. (βλ. συνεκδικασθείσες Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκέψη 55). Περαιτέρω, η δικαιολόγηση αυτής της δυνατότητας εκτίμησης των αναθετουσών αρχών, δεν συνεπάγεται την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας κατά την εκτίμηση, αλλά και την ενδεχόμενη απόρριψη των «ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών» και οι Αποφάσεις τους θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις γενικές αρχές των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και της ΣΛΕΕ και να τηρούν τις γενικές αρχές δικαίου και ιδίως την αρχή της

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα, στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του Ν. 4412/2016 (ομοίως, άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθοδηγούνται και από την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Εξάλλου, ακόμη και ελλείψει χαρακτηριστικών που δημιουργούν διακρίσεις, η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει πρόσθετους περιορισμούς στην ικανότητα της αναθέτουσας αρχής να δέχεται «ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές», εμποδίζοντάς την να το πράξει εάν η αποδοχή της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δημιουργεί ή ενισχύει στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά (Βλ. Απόφαση υπ' αριθμ. 349/2018 1ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 31).

12. Επειδή, η έννοια «ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά» δεν ορίζεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016 αλλά ούτε και στο προϊσχύον νομικό πλαίσιο περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ωστόσο, έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (Απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής, T-570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και Απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T-392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ. 83). Ειδικότερα, η έννοια περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανιζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοια (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 866/2008 και ΔΕφΑθ 217/2013, αναφορικά με την ερμηνεία της οικείας έννοιας υπό το προϊσχύον καθεστώς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων).

13. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι

αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (βλ. συναφώς Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, ό.π., αρ. περ. 642' Β. Καψάλη, «Η αιτιολογία ως ουσιώδης τύπος των ατομικών διοικητικών πράξεων: μια υποβαθμισμένη διαδικαστική εγγύηση», ΕφημΔΔ 4/2010, σελ. 568 (σελ. 571 επ.), ομοίως Μ. Στασινόπουλο, Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων, Αθήνα, 1982, σ. 341, ο οποίος εύστοχα αναφέρει ότι «ο επί της αιτιολογίας έλεγχος συνιστά γνήσιο έλεγχο της διακριτικής εξουσίας» και διευκρινίζει πως «η διεΐσδυση του ελέγχου εντός της ουσιαστικής ορθότητας της αιτιολογίας και, επομένως, του πορίσματος που προέκυψε από την άσκηση της διακριτικής εξουσίας, δεν σημαίνει έλεγχο της σκοπιμότητας αυτού, αλλά αναζήτηση της ενδεχόμενης ασυμφωνίας αυτού προς τα άκρα όρια της διακριτικής εξουσίας» σελ. 381 ο.π.).

14. Επειδή, κατά την πάγια νομολογία επί του προϊσχύοντος νομικού πλαισίου, σε περίπτωση που διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με πλήρη, ειδική και σαφή αιτιολογία επί αυτών, αφού ζητήσει διευκρινίσεις από τον διαγωνιζόμενο που φέρεται να έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 132/2016, πρβλ. ΕΑ 197/2015, 295/2011, 1260, 629/2010, 127/2009, 792/2008).

15. Επειδή, έχει αποκρυσταλλωθεί η άποψη ότι: «[...] β) στους διαγωνισμούς παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φυλάξεως, δεν καθίσταται, άνευ ετέρου ως απαράδεκτη οικονομική προσφορά που δεν περιέχει ένα εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, καθώς και των αναλωσίμων, ή δεν καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, αν δικαιολογείται η υποβολή της, παρά τις ελλείψεις αυτές, λόγω ειδικών συνθηκών στο πρόσωπο του προσφέροντος... θα πρέπει η αναθέτουσα αρχή να εκφέρει την κρίση της, [...] ότι η υποβολή της οικονομικής προσφοράς διαγωνιζομένου δικαιολογείται, έτσι όπως υποβάλλεται, λόγω ειδικών συνθηκών στο πρόσωπό του, αιτιολογημένως, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω [...] Κατά τον δικαστικό έλεγχο, για να κριθεί νόμιμη η αιτιολογία

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

αυτή, θα πρέπει να διαπιστούται η παράθεση των συγκεκριμένων εκείνων στοιχείων, τα οποία θεμελιώνουν την κρίση της αναθέτουσας αρχής [...] Η ανάγκη δε, για τέτοια παράθεση, καθίσταται επιτακτικότερη στην περίπτωση που το προς προμήθεια είδος με τις ειδικές τεχνικές προδιαγραφές που τίθενται προσφέρεται, τη δεδομένη χρονική στιγμή, από μία μόνον εταιρεία, καθώς και στην περίπτωση που το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά διοικητικό κόστος ή εργολαβικό κέρδος είναι μηδενικό ή προσδιορίζεται σε τέτοιο ύψος που κατ' ουσίαν εξομοιούται προς μηδενικό. Τούτο, γιατί μόνον με την παράθεση των στοιχείων αυτών μπορεί να διαπιστωθεί η νομιμότητα της προηγηθείσης κρίσεως της αναθέτουσας αρχής επί των ανωτέρω ζητημάτων, διαφορετικά, θα πρόκειται περί μιας δικαστικής κρίσεως, η οποία, απλώς, θέτει μια σφραγίδα κατ' επίφασιν νομιμότητας σε μία πράξη της διοικήσεως, της οποίας, όμως, η νομιμότητα εξακολουθεί να παραμένει ερωτηματικό» (Εισήγηση Ι. Λαμπρόπουλου Εφέτη ΔΔ 27.06.2017, Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, https://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/017/lamprooulos_prosim_batikos.pdf)

16. Επειδή, στους διαγωνισμούς καθαριότητας, η Προσφορά δεν απορρίπτεται, εάν ο διαγωνιζόμενος επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, ότι εκ του τρόπου οργάνωσης της επιχείρησής του ή άλλων ενδεχομένως παραγόντων, δικαιολογείται το αναφερόμενο στην Προσφορά του διοικητικό κόστος (βλ., μεταξύ πολλών, υπ' αριθμ. 27/2018 και υπ' αριθμ. 715_716/2019 Αποφάσεις ΑΕΠΠ)

17. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, δέον καταρχάς επισημανθούν τα εξής:

A) Ως προελέχθη, δεν επιβάλλεται στις αναθέτουσες αρχές η υποχρέωση να προβούν αυτεπαγγέλτως σε διεξοδική ανάλυση της συνθέσεως κάθε Προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσουν ότι αυτή δεν αποτελεί «ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά» ή ότι το διοικητικό κόστος είναι εύλογο. Ωστόσο, εάν κάποιος διαγωνιζόμενος προβάλλει ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί των ανωτέρω, γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών αυτών ισχυρισμών διαλαμβάνοντας ειδικά αιτιολογημένη κρίση (βλ. ΕλΣυν Τμ. VI Απόφ. 2235,

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

2234, 2232, 2090, 584/2011, 3678, 3355, 3134/2009, ΣΤΕ 4249/2010, 3546/2009, ΣΤΕ ΕΑ 295/2011, 1260, 41/2010, 815, 747, 127/2009, 1079, 1069/2009, 866, 187, 45/2008). Επομένως, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να κρίνουν ειδικά για το εάν το δηλωθέν διοικητικό κόστος είναι εύλογο (ή όχι), παραθέτοντας ειδική προς τούτο αιτιολογία, ύστερα από εκτίμηση, όχι μόνο των προβληθέντων ισχυρισμών, αλλά και της λυσιτέλειας των αναγκαίων διευκρινίσεων, κατόπιν προσκλήσεως του οικονομικού φορέα που φέρεται να έχει υποβάλει ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά (βλ. κατ' αναλογία 1737/2014 ΔΕΦ ΑΘ (ΑΚΥΡ), σκ. 8, όπως, επίσης, υπ' αριθμ. 349/2018 και 1456/2021 Αποφάσεις Α.Ε.Π.Π).

Περαιτέρω, μολονότι τόσο στην επίμαχη Διακήρυξη, όσο και στην εργατική νομοθεσία, ορίζεται, ως αναγκαία προϋπόθεση για την υποβολή της οικονομικής προσφοράς, ο υπολογισμός ενός «εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους» και κόστους αναλωσίμων, εντούτοις, σε καμία διάταξη νόμου δεν προβλέπεται το εύλογο (αριθμητικά) ποσοστό διοικητικού κόστους για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης. Ο αριθμητικός προσδιορισμός του διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων και του εργολαβικού οφέλους μπορεί να ποικίλλει, ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες και τις (θεμιτές πάντως) επιχειρηματικές επιδιώξεις κάθε υποψηφίου, σε συνδυασμό και με ενδεχόμενες ιδιαίτερα ευνοϊκές περιστάσεις, υπό τις οποίες τελεί κατά την παροχή των υπηρεσιών του (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 810/2012, ΔΕΦΛαρ 19/2011, VI Τμ. ΕΣ2090/2011 κ.ά).

Β) Σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ως ισχύει, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να διαβιβάσει στην ΕΑΔΗΣΥ της Απόψεις της επί της Προσφυγής, παραθέτοντας αρχική ή συμπληρωματική - και εν προκειμένω ειδική και εμπειριστατωμένη - αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την Προδικαστική Προσφυγή πράξης, συνθήκη που συνέτρεξε εν προκειμένω, ως, άλλωστε, εναργώς προκύπτει από τις υποβληθείσες Απόψεις του Δήμου Δράμας.

Ειδικότερα, αναφορικά με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος ως προς το κόστος δημοσίευσης της ένδικης Διακήρυξης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή στις Απόψεις της, στο άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 3548/2007 (ΦΕΚ Α' 68) - ο οποίος εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο του ένδικου Διαγωνισμού (βλ. άρ. 1.4. της Διακήρυξης) - ορίζεται ότι: «Οι

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

δαπάνες δημοσίευσης της διακήρυξης, τα κηρύκεια και τα λοιπά έξοδα της δημοπρασίας, αρχικής και επαναληπτικής, θα καταβάλλονται σε κάθε περίπτωση από τον εργολάβο ή τον προμηθευτή που ανακηρύχθηκε ανάδοχος με τη διαδικασία, με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών...».

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με την περίπτωση 35 της παρ. 1 του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α 147): «1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις: (35) της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 1, της παραγράφου 1 σημείο Α' και της παραγράφου 1 σημείο Β' του άρθρου 3, της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3548/2007 (Α' 68), με την επιφύλαξη της παραγράφου 12 του άρθρου 379.». Σύμφωνα δε με την παρ. 12 του άρθρου 379 του Ν. 4412/16 (ΦΕΚ 147/08.08.2016 τεύχος Α'), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 του Ν. 4469/17 (ΦΕΚ 62/03.05.2017 τεύχος Α'), το άρθρο 185 του Ν. 4764/20 (ΦΕΚ 256/23.12.2020 τεύχος Α') και το άρθρο 245 του Ν. 4782/21 (ΦΕΚ 36/09.03.2021 τεύχος Α'): «12. **Η ισχύς της περ. 35, του δευτέρου εδαφίου της περ. 68, καθώς και του τρίτου εδαφίου των περ. 31, 40, 59 και 82 της παρ. 1 του άρθρου 377 αρχίζει την 1η.1.2024.**».

Εν όψει των ανωτέρω διατάξεων και επειδή ουδεμία αντίθετη διάταξη έχει τεθεί στην επίμαχη Διακήρυξη, τα έξοδα δημοσιεύσεων, ήτοι, η δαπάνη των δημοσιεύσεων στον Ελληνικό Τύπο (νομαρχιακό και τοπικό) βαρύνει αναλογικά τον Ανάδοχο (και όχι τον προσφέροντα) και επομένως, γίνονται, εν προκειμένω, δεκτοί οι ισχυρισμοί του παρεμβαίνοντος, κατά τους οποίους: «...Σε κάθε ωστόσο περίπτωση, ουδόλως η αναθέτουσα αρχή προέβλεψε την επιβάρυνση του οικείου κόστους στην εν θέματι διακήρυξη και ειδικότερα την αναφορά των συγκεκριμένων εφημερίδων τις οποίες αναφέρει η προσφεύγουσα εταιρεία και τα κόστη αυτών, προκειμένου να παρίσταται βάσιμος ο ισχυρισμός της και η θεμελίωσή του...», απορριπτομένων των οικείων ισχυρισμών του προσφεύγοντος.

Επίσης, απορρίπτονται ως αόριστοι, αναπόδεικτοι και συνεπώς, ως απαράδεκτοι, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος περί του Τεχνικού Ασφαλείας και του Ιατρού Εργασίας. Και τούτο, διότι ένας οικονομικός φορέας δύναται, ούτως ή άλλως, να απασχολεί τα ως άνω πρόσωπα, ασχέτως ανάληψης ή μη της παρούσης συμβάσεως, με συνέπεια, η επιτυχής και ομαλή εκτέλεσή της

Αριθμός απόφασης: 1175 /2022

να μην τον επιβαρύνει με επιπλέον κόστος για την απασχόλησή τους. Το γεγονός, δε, ότι κάποιος διαγωνιζόμενος έχει καταστρώσει την οικονομική προσφορά του, κατά διαφορετικό τρόπο έναντι ανταγωνιστή του, υπό την επιφύλαξη, βεβαίως, τήρησης των απαιτήσεων που έχουν τεθεί στη Διακήρυξη και την συμφωνία με την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, αποτελεί σύμφυτο χαρακτηριστικό της επιχειρηματικής δράσης που αναπτύσσουν οι οικονομικοί φορείς στο πεδίο των δημοσίων διαγωνισμών και της ελευθερίας να οργανώνουν, κατά τρόπο ανταγωνιστικό, την οικονομική τους προσφορά (πρβλ. ΕΑΣΤΕ 272/2008, ΑΕΠΠ 704/2018). Ως εκ τούτου, οι ισχυρισμοί του παρεμβαίνοντος, κατά τους οποίους η προσφεύγουσα παραθέτει αόριστα και αναπόδεικτα (κατά τους δικούς της υπολογισμούς), τα κατ' ελάχιστα κοστολογήσιμα κονδύλια του διοικητικού κόστους της οικείας Διακήρυξης «... χωρίς τούτο να συνιστά ικανό και πρόσφορο στοιχείο να τεκμηριώσει το τυχόν ασυνήθιστα χαμηλό της ... προσφοράς...», θα πρέπει να γίνουν δεκτοί.

Εν όψει των ανωτέρω και δοθέντος ότι, αφενός μεν, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας δεν είναι ικανοί αφεαυτοί να δημιουργήσουν αμφιβολίες ως προς τη σοβαρότητα και τη φερεγγυότητα των επίμαχων Προσφορών, αφετέρου δε, ο υπόψη Δήμος καθόλα νόμιμα, επαρκώς αιτιολογημένα και χωρίς να παραβιάσει τα όρια της διακριτικής της ευχέρειας, αποδέχθηκε την οικονομική προσφορά των εν λόγω πέντε (5) συμμετεχόντων. η υπό κρίση Προσφυγή δέον απορριφθεί.

18. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί.

19. Επειδή, περαιτέρω, η ασκηθείσα Παρέμβαση θα πρέπει να απορριφθεί, σύμφωνα με τα ειδικώς αναφερόμενα στις σκέψεις 5 και 6 της παρούσας.

20. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, θα πρέπει να καταπέσει το Παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Απορρίπτει την Παρέμβαση (σκ. 5 και 6)

Διατάσσει την κατάπτωση του προσκομισθέντος Παραβόλου, ποσού εξακοσίων ευρώ 600,00€ (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 18 Ιουλίου 2022 και εκδόθηκε στις 08 Αυγούστου 2022, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

ΜΙΧΑΗΛ ΔΙΑΘΕΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΛΑΣ